

Državni zbor Republike Slovenije
Predsednik
g. France Cukjati
Subičeva ulica 4

1102 Ljubljana

Naš znak: 1820/VOD-ČR
Datum: 10.4.2007

Zadeva: Stališče IZS do predloga novele zakona o zasebnem varovanju

Zveza: Novela Zakona o zasebnem varovanju sprejeta na Vladi RS 22.3.2007

Spoštovani g. Cukjati,

Vlada RS je 22.3.2007 potrdila besedilo novele Zakona o zasebnem varovanju (ZZasV) in jo posredovala v sprejem Državnemu zboru RS. O pripravi novele zakona naša zbornica ni bila obveščena kot tudi ne vanjo vključena. Da je novelo ZZasV potrdila Vlada RS, smo izvedeli iz javnih glasil.

Ker smo bili z dosedanjim zakonom nezadovoljni, saj je v praksi zaradi številnih nejasnosti in neživljenjskih določil besedila zakona prihajalo do precejšnjih težav in celo do neizvajanja dela zakona, smo o tem obvestili in se lani tudi pogovarjali z Zbornico za zasebno varovanje. Z Zbornico za zasebno varovanje smo se strinjali, da se bo moral zakon v tem delu spremeniti, pri čemer smo pričakovali, da bomo v tem delu sodelovali, še posebej, ker smo jim že tudi podali predlog rešitev (v prilogi).

Glede na to, da novela ZZasV posega v urejanje področja inženirskih storitev, ki ga sicer ureja Zakon o graditvi objektov, in glede na naše pristojnosti na tem področju (javno pooblastilo po Zakonu o graditvi objektov za podeljevanje pooblastil posameznikom za opravljanje inženirskih storitev) smo predlog novele ZZasV podrobno preučili.

V nadaljevanju Vam pošiljamo naše pripombe in predloge na novelo ZZasV, ki jo je Vlada RS 22.3.2007 posredovala v sprejem Državnemu zboru RS. Omejili smo se predvsem na tiste dele novele ZZasV, ki se nanašajo na načrtovanje.

Uvodoma smo ugotovili, da novela ZZasV ne prinaša rešitev naših bistvenih pripomb, podanih Zbornici za zasebno varovanje. Na splošno ugotavljamo, da se v noveli ZZasV poskuša uvesti ostro omejevanje izvajalcev načrtovanja varnostnih sistemov tako, da se tovrstna dejavnost dovoljuje samo tistim gospodarskim družbam in fizičnim osebam, ki so registrirane v skladu z ZZasV. Pri tem je termin "načrtovanje varnostnih sistemov" definiran v

5. točki 2. člena ZZasV kot: "načrtovanje varnostnih sistemov je izdelava varnostnih načrtov, elaboratov varovanja, načrtov instalacij in izvedbe varovanja objektov, območij ali prostorov (projektov za razpis, pridobitev gradbenega dovoljenja, svetovanje, izvedba del in izvedenih del in drugo)".

Ta definicija načrtovanja varnostnih sistemov je preobširna, zelo nedosledna in sporna predvsem zato, ker posega v dva druga zakona (Zakon o graditvi objektov in Zakon o varnosti in zdravju pri delu) in njune pristojnosti ter je z njima neusklajena.

Definicija z »načrtovanjem inštalacij« namreč zajema izdelavo projektne in tehnične dokumentacije v celoti (ki je določena z Zakonom o graditvi objektov) in ne samo elaboratov varovanja, ki se nanašajo na varnostne sisteme, in nedvomno sodijo v ZZasV.

Prav tako z vključevanjem področij »pridobivanja gradbenega dovoljenja« in »izvajanja del« posega v področji, ki ju prav tako natančno določa Zakon o graditvi objektov, s čimer v zakonodajo vnaša poleg neusklajenosti in zmede zaradi ostrega omejevanja opravljanja dejavnosti tudi močno omejevanje svobodne gospodarske pobude.

Podobno definicija popolnoma napačno navaja tudi varnostni načrt, ki sicer predstavlja sestavni del projektne dokumentacije, ter je določen s posebnimi predpisi (Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih). Varnostni načrt se namreč nanaša na varnost in zdravje pri delu in ne na zasebno varovanje!

Pri branju novele ZZasV opazamo, da le ta ne loči med:

1. strokovnim oz. bazičnim načrtovanjem varovanja (elaborat varovanja, ki zajema vse strokovne vidike varovanja objekta kot celoto, in predstavlja osnovo za izdelavo projektne in tehnične dokumentacije po Zakonu o graditvi objektov v tem segmentu),
2. izdelavo projektne in tehnične dokumentacije za sisteme varovanja v skladu z Zakonom o graditvi objektov in Pravilnikom o projektni in tehnični dokumentaciji ter drugimi predpisi,
3. izdelavo varnostnega načrta v skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu in Uredbo o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih.

Menimo, da je ZZasV edino pristojen za urejanje dejavnosti, ki so povezane s 1. alinejo, nima in ne more pa imeti pristojnosti urejati oz. omejevati izdelave projektne in tehnične dokumentacije za sisteme varovanja (2. alineja) in varnostnih načrtov (3. alineja) iz naslednjih razlogov:

- Izdelovanje načrtov inštalacij in opreme oz. projektne in tehnične dokumentacije vseh faz (projektov za razpis, za pridobitev gradbenega dovoljenja, za izvedbo del) natančno določa Zakon o graditvi objektov (pogoji za izdelovalca (gospodarski subjekt/Projektanta in posameznika/Pooblaščenega inženirja-odgovornega projektanta), navodila za izdelavo dokumentacije, ...).
- Zakon o graditvi objektov določa tudi postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja in področje izvajanja del (vključno z nalogami in pogoji za izvajalca (gospodarski subjekt/Izvajalec in posameznika/Pooblaščenega inženirja-odgovornega vodjo del)).
- Novela ZZasV navaja samo termin "Pooblaščen inženir varnostnih sistemov", brez pojasnila, kaj to je in kakšno formalno izobrazbo mora imeti ta oseba, kar lahko vodi v nestrokovno opravljanje dela zaradi neustrezne izobrazbe (obrazložitev v naslednjih alinejah).
- Odgovorni projektanti (po Zakonu o graditvi objektov) sistemov kot so sistem za javljanje in alarmiranje požara, sistem za samodejno gašenje požara (z vodo, vodno meglo, plinom, itd.), sistem mreže hidrantov, sistem kontrole vstopa, sistem protivlomne zaščite, sistem video nadzora itd., morajo pri svojem delu vključiti ne samo stroke (pooblaščene

inženirje) s področja varovanja ampak tudi iz ostalih področij (gradbene, strojne, elektro, ... stroke), za katere so odgovorni projektanti dobili ustrezna pooblastila na naši zbornici (IZS). Npr. projektiranje t.i. sprinkler sistema za samodejno gašenje vključuje strojne izračune potrebnih pretokov in tlakov, kapacitete in gradbene statike vodnega rezervoarja, električne avtonomije in obtežbe navadnih in diesel črpalk itd..

- Inštalacije sistemov varovanja so velikokrat nerazdružljivo povezane z ostalimi inštalacijami oz. sistemi v objektu. Nazoren primer je poenotenje električnih instalacij v projektih inteligentnih stavb, kjer so deli sistemov varovanja sestavni del globalne telematike inteligentnega objekta. To posledično pomeni, da varnostnih sistemov (npr. sistema za kontrolo dostopa) velikokrat sploh ni mogoče izločiti od ostalih sistemov. Potrebno je tudi poudariti, da takšno izločevanje izvajalcev dejavnosti, kot je predlagano v noveli ZZasV, onemogoča projektiranje in izvedbo sodobnih objektov in je v neskladju z razvojem tehnologij in svetovnimi trendi. V našem konkretnem primeru so podatki iz sistema za kontrolo dostopa pogosto direktno povezani s sistemi za krmiljenje razsvetljave in klimatizacije zaradi racionalizacije porabe energije in drugih razlogov.
- Projektiranje sistemov varovanja zahteva strokovno sledenje stanju tehnike ter poznavanje opreme različnih proizvajalcev. Vsak objekt ali strokovni elaborat varovanja postavlja lahko različne zahteve pred projektanta in je tudi projektna rešitev za vsak posamezen objekt različna. Družbe v Sloveniji, ki so registrirane v skladu z ZZasV, praviloma zastopajo konkretne proizvajalce opreme in načrtujejo sisteme varovanja v pravilu tako, da vključujejo samo opremo svojih dobaviteljev. To pa je v nasprotju z elaboratom varovanja, ki zahteva princip ali standard kvalitete varovanja, ne pa konkretne opreme. Enako mora imeti investitor pravico izbirati proizvajalca oz. tip opreme, seveda v okviru zahtevane kvalitete v konkretnem projektu. Nenazadnje, projektiranje je pri omenjenih družbah postranska poslovna dejavnost, ki je v marsičem nezdružljiva z njihovo osnovno dejavnostjo.

Predlagamo, da se definicija načrtovanja sistemov varovanja v 5. točki 2. člena ZZasV ustrezno spremeni in da zajema samo izdelavo elaboratov varovanja objekta ter morebitno kontrolo upoštevanja zahtev tega elaborata v fazi projektiranja in v fazi izvedbe. Popolnoma pa je potrebno iz obsega te definicije izločiti izdelovanje posameznih električnih, gradbenih, strojnih in drugih načrtov oz. prikazov, ki sodijo v projektno in tehnično dokumentacijo po Zakonu o graditvi objektov.

Takšen princip, ki ga predlagamo, je značilen oz. na splošno uveljavljen pri upoštevanju zahtev, ki jih pred (odgovorne) projektante postavljajo t.i. bistvene lastnosti po Zakonu o graditvi objektov ali kakšna specifična tehnologija. V vseh teh primerih so bazične tehnološke in strokovne zahteve opredeljene v strokovnih elaboratih (npr. študiji varstva pred požarom, geološko geomehanskem poročilu, potresni analizi, elaboratu varovanja) ali tehnoloških načrtih (npr. tehnološki načrt proizvodnje paštete v prehrabeni industriji). Omenjena izhodišča oz. zahteve so potem projektno oz. tehnično upoštrevane v načrtih/prikazih, ki jih izdelujejo pooblaščen inženirji-odgovorni projektanti različnih strok v skladu z Zakonom o graditvi objektov in drugimi predpisi.

Neupoštevanje tega bazičnega principa grozi z nevarnostjo prihodnjega regulatornega omejevanja projektiranja tudi na drugih področjih (npr. posebne kvalifikacije za načrtovanje sistemov razsvetljave, posebne kvalifikacije za načrtovanje turbinskih in generatorskih sistemov, posebne kvalifikacije za načrtovanje proizvodnje tablet v farmacevtski industriji itd.). Posledica tega je ustvarjanje monopolov, ki bodo za investitorje pomenili samo podražitev gradnje ter podaljšanje faze načrtovanja zaradi majhnega nabora "kvalificiranih" družb oz. posameznikov.

V potrditev vsebine našega dopisa naj navedemo tudi dopis Ministrstva za okolje in prostor, Direktorata za prostor, št. 35101-31/2006/1-TMJ z dne 31.01.2006 (v prilogi), v katerem je v zvezi s sistemi požarnega javljanja pojasnjeno, da je potrebno ločiti med opravljanjem dejavnosti varovanja in opravljanjem inženirskih storitev, kar je v pristojnosti Zakona o graditvi objektov, Inženirske zbornice Slovenije in njenih članov, t.j. pooblaščenih inženirjev – odgovornih projektantov in odgovornih revidentov. Omenjeni dopis tudi pojasnjuje, da Zakon o graditvi objektov določa, da mora biti odgovorni projektant član ustrezne poklicne zbornice, to je Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije ali Inženirske zbornice Slovenije, torej tisti posameznik, ki namerava na trgu inženirskih storitev, in ne opravljanja dejavnosti, nastopati kot odgovorni projektant.

Zaradi neustreznih določil novele ZZasV v praksi že danes prihaja na področju dejavnosti projektiranja do nejasnosti, o čemer nas v zadnjih štirinajstih dnevih seznanjajo naši člani.

Zato vas vas pozivamo, da ukrenete vse potrebno za spremembo besedila predlagane novele ZZasV v skladu z zgoraj podanimi navedbami, s čimer bi predlagana novela ZZasV obsegala le področje opravljanja dejavnosti varovanja in ne tudi področja inženirskih storitev, ki je v pristojnosti Zakona o graditvi objektov, Inženirske zbornice Slovenije in drugih veljavnih zakonskih dokumentov.

V upanju na upoštevanje naših pripomb in predlogov vas prav lepo pozdravljamo. Za dodatna pojasnila smo vam na voljo.

Predsednik matične sekcije
elektro inženirjev
Ivan Leban, univ.dipl.inž.el.

Predsednik Inženirske zbornice Slovenije
mag. Črtomir Remec

Priloga:

- dopis IZS št. 1871/VOD-BŠ z dne 26.4.2006
- dopis Ministrstva za okolje in prostor, Direktorata za prostor, št. 35101-31/2006/1-TMJ z dne 31.01.2006

V vednost:

- MNZ, Štefanova ul. 2, Lj., minister g. Dragutin Mate
- MOP, Dunajska 48, Lj., minister g. Janez Podobnik
- MJU, Tržaška c. 21, Lj., minister g. dr. Gregor Virant
- MOP, Direktorat za prostor, Dunajska 21, Lj., generalna direktorica ga. Metka Černelč
- IZS-MSE
- arhiv IZS